

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

í t é l e t e

Az ügy száma: Pfv.VI.20.427/2025/7.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Farkas Antónia előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

Dr. Madarász Anna bíró

Dr. Tibold Ágnes bíró

A felperes: név1 (cím1)

A felperes képviselője: Dr. Kopcsák Zoltán egyéni ügyvéd (cím2)

Az alperes: Magyar Államkincstár (cím3)

Az alperes képviselője: Vörös József Ügyvédi Iroda (cím4, ügyintéző: dr. Vörös József ügyvéd)

A per tárgya: támogatói okirat visszavonása érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél/felek: Magyar Államkincstár

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 117.Pf.635.107/2024/6. számú ítélete

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 2.P.85.296/2024/9-I. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A le nem rótt 457.380 (négy százötvenhétezer-háromszáznyolcvan) forint felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A peres felek között a 2020. május 12-én kibocsátott támogatói okirat alapján támogatási jogviszony jött létre, amelynek keretében az alperes 4.573.800 forint összegű támogatásban részesítette a felperest. A támogatói okirat előírta, hogy a projekt fizikai befejezésének naptári évében, azaz 2021-ben a felperes adóalapba számított bevételeinek el kellett érnie az 1.000.000 forintot. Az alperes ezen felperesi kötelezettség teljesítését a NAV nyilvántartásából kért adatszolgáltatás alapján ellenőrizte. A NAV 2023. április 6-án kelt adatszolgáltatása szerint a felperes 2021-ben elért bevétele 676.000 forint volt. Az adatszolgáltatás a megjelölt összeget kisadózói (KATA) bevételként tüntette fel, egyéb adózási formában végzett vállalkozási tevékenységnél nem tüntetett fel bevételt a felperes vonatkozásában.

[2] Az alperes 2023. május 10-én kelt, 918/3011/3542/6/2020. számú okiratával a támogatói okiratot visszavonta, a támogatási jogviszonyt megszüntette és megállapította, hogy a felperest a részére a visszavonás időpontjáig folyósított támogatás teljes összege ügyleti kamattal növelt mértéke tekintetében visszafizetési kötelezettség terheli az alperes felé.

[3] A támogatói okirat visszavonásával szemben a felperes kifogást nyújtott be, arra hivatkozással, hogy a 2021. évi árbevétele 2.925.423 forint volt. Kifogásához csatolta a 2021.

évi személyi jövedelemadó bevallását és rovatrésztezőket. Az alperes a 918/3011/3542/8/2020 számú döntésével a kifogást elutasította és fenntartotta korábbi álláspontját. Döntésében hivatkozott az egyes továbbadott támogatások kihelyezésének részletes szabályairól szóló 187/2019. (VII.30.) Korm. rendelet (továbbiakban: Rendelet) 48. § (1) és (2) bekezdésében rögzített előírásra és annak tényére, hogy a NAV rendelkezésre álló adatai alapján állapította meg, hogy a felperes nem teljesítette a támogatói okiratban foglalt feltételt.

[4] Az alperes hivatalból döntés-felülvizsgálati eljárást is kezdeményezett és hiánypótlásban arra szólította fel a felperest, hogy csatolja a NAV által kiállított 2021. évre vonatkozó jövedelemigazolását, amely a jövedelme mellett tartalmazza az adott évre vonatkozó bevételét is. A felperes által a NAV-tól beszerzett igazolás azonban kizárólag a felperes 2021. évi jövedelmére vonatkozó adatokat tartalmazott. Erre figyelemmel az alperes a korábban hozott támogatói okirat visszavonásáról, a támogatási jogviszony megszüntetéséről és visszafizetési kötelezettség megállapításáról szóló döntését továbbra is fenntartotta, és értesítette a felperest a döntés-felülvizsgálat megszüntetéséről és ismételten felhívta visszafizetési kötelezettsége teljesítésére.

[5] A felperes a visszafizetési kötelezettségének nem tett eleget, ezért az alperes 2023. november 27-én a felperessel szemben fennálló követelést végrehajtás céljából átadta a NAV részére.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[6] A felperes a keresetében kérte, hogy bíróság állapítsa meg, hogy az alperes 2023. május 10-én kelt 918/3011/3542/6/2020 számú támogatói okirat visszavonásáról szóló, valamint 2023. május 31. napján kelt 918/3011/3542/8/2020 számú, a támogatói okirat visszavonása ellen előterjesztett kifogás elutasításáról szóló, továbbá az alperes 2023. november 20-án kelt 918/3011/3542/12/2020 számú, a döntés-felülvizsgálat megszüntetéséről szóló döntése jogellenes és ezért érvénytelen. Állította, hogy az alperes döntése téves, jogszabálysértő.

[7] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Egyebek mellett hivatkozott a Rendelet 48. § (1) és (2) bekezdésére. Utalt arra, hogy a támogatási jogviszonyt felmondani nem lehet, a fenntartási kötelezettség nem teljesítése a teljes támogatási összeg visszafizetési kötelezettségét vonja maga után.

Az első- és másodfokú ítélet

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Indokolásában kifejtette, hogy a felperes a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 172. § (3) bekezdése alapján megállapítás iránti kereseti kérelmet terjesztett elő. A felperes előadása alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes által megállapítani kért jogellenesség és érvénytelenség nem a Pp. 172. § (3) bekezdésében foglalt jog vagy jogviszony, ezért a megállapítási kereset előterjesztésének Pp. 172. § (3) bekezdés szerinti feltételei nem állnak fenn.

[9] Az elsőfokú bíróság érdemben is megalapozatlannak találta a keresetet. Egyebek mellett rámutatott arra, hogy a felperes maga sem állította, hogy az általa csatolt irat – amely szerint 2.925.423 forint volt az árbevétele – az állami adóhatóság nyilvántartásából származó adat, azaz megfelel a Rendelet 48. § (2) bekezdésének. Kifejtette: a felperesnek az árbevételét a Rendelet 48. § (2) bekezdésének megfelelően kellett volna igazolnia, azonban a felperes adóbevallása nem ilyennek minősült. Úgy ítélte meg, hogy a felperes nem bizonyította, hogy az Állami Adóhatóság nyilvántartásában 2.925.423 forint bevétel szerepelt.

[10] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes 2023. május 10. napján kelt 918/3011/3542/6/2020. számú a támogatói okirat visszavonásáról szóló, valamint a 2023. május 31. napján kelt 918/3011/3542/8/2020. számú a támogatói okirat visszavonása ellen előterjesztett kifogás elutasításáról szóló, továbbá a 2023. november 20. napján kelt 918/3011/3542/12/2020 számú a döntésfelülvizsgálat megszüntetéséről szóló döntése jogellenes.

A Kúria BH.2022.182 számú döntésében tükröződő jogértelmezést figyelembe véve a Pp. 110. § (3) bekezdésében deklarált tartalom szerinti elbírálás alapján foglalt állást a felperes által érvényesített igényről, és megállapította, hogy a felperes keresete tartalma szerint, polgári jogi szempontból az elállást tartalmazó alperesi nyilatkozat – a támogatói okirat visszavonásáról szóló és azt később megerősítő határozatok – jogellenességének a megállapítására irányult, amelynek a Pp. 172. § (3) bekezdésében foglalt konjunktív feltételei fennálltak.

[11] A másodfokú bíróság hangsúlyozta azt is, hogy a felek közötti jogviszony kettős – egyrészt közjogi, másrészt magánjogi – természetű jogviszony. Azt vizsgálta, hogy az alperesi közjogi aktusokban megtestesülő polgári jogi jognyilatkozatai magánjogi szempontból jogszerűek-e. Hivatkozott a Kúria Pfv.20.505/2020/6. sorszámu határozatának elvi tartalmára, amely szerint támogatási szerződéstől való elállás jogszerűsége iránti polgári perben a kereset érdemi elbírálása során vizsgálható, hogy az elállási nyilatkozatban megjelölt szerződésszegő magatartások fennállnak-e. Kiemelte: a jelen perben nem azt kellett vizsgálni, hogy a döntések meghozatalának időpontjában a közigazgatási jellegű döntések meghozatala során rendelkezésre álló bizonyítékok alapján hozott döntés megalapozott-e, hanem a bíróságnak arról kellett állást foglalnia, hogy a perben beszerzett és rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható-e az elállás jogszerűtlensége.

[12] A másodfokú bíróság a 2024. április 16-án kelt NAV által kiállított jövedelemigazolás alapján megállapította, hogy a felperes vállalkozásából származó bevétele meghaladta a fenntartási időszakban megkívánt minimális 1.000.000 forintot, ezáltal a felperes igazolta, hogy a szerződésben vállalt kötelezettségének a fenntartási időszakban eleget tett. Úgy ítélte meg, hogy ez a NAV igazolás feloldotta azt az ellentmondást is, amely az alperes által

hivatalból beszerzett NAV adatszolgáltatás és a felperes kérelmére kiadott NAV jövedelemigazolás között mutatkozott a bevétel összegét illetően. Abból ugyanis nyilvánvaló, hogy a fenntartási időszak első felében a felperes nem tartozott a KATA hatálya alá, a NAV adatszolgáltatásban szereplő 676.000 forint csupán a KATA hatálya alatti időszakban elért bevétel összege. Ezzel a felperes kétséget kizáróan igazolta, hogy a szerződésben vállalt kötelezettségének eleget tett, az alperesnek a szerződés megszegésére alapított elálló nyilatkozata nem jogszerű.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[13] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és – tartalma szerint – az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

[14] Állította, hogy a jogerős ítélet sérti a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:140. § (1)-(2) bekezdését, valamint a Rendelet 26. § b) pontját és a 48. § (1)-(2) bekezdését. Hivatkozott arra is, hogy a másodfokú bíróság nem vette figyelembe a peres felek között létrejött támogatási jogviszony részét képező, az alperes által kiadott 2/2019. (VII.8) számú GINOP Közlemény (továbbiakban: Közlemény) 18. pontját, amely az árbevételre vonatkozó támogatotti követelmény igazolásának, ellenőrzésének módjáról rendelkezik. Érvelése szerint az ügyben eljáró másodfokú bíróság a hivatkozott jogszabályhelyeket, rendelkezéseket tévesen értelmezte és alkalmazta. Hivatkozott arra, hogy nem önmagában, az adott jogviszony egyéb elemeitől függetlenül, a jogviszonyból kiragadva kell vizsgálni a szerződésszegő magatartás objektív fennállását az alperes elálló jognyilatkozata jogszerűségének értékelése során.

[15] Az alperes álláspontja szerint a felperesi kötelezettség teljesítésének igazolása során mindenben a szerződés rá nézve kötelező rendelkezései szerint járt el, elálló nyilatkozatát a jogviszonyra irányadó szabályok szerint beszerzett NAV adatszolgáltatás tartalmára alapította, amelynek tartalmát a felperes nem tudta a szerződés biztosította jogorvoslati eljárások során a szerződés által megkövetelt formában és módon cáfolni, miután a hivatalból indított döntésfelülvizsgálati eljárásban a felperes által csatolt NAV adatszolgáltatás sem igazolta a felperes állításait, így az alperesnek a döntésfelülvizsgálati eljárás alapján sem volt lehetősége a támogatói okiratot visszavonó döntése megváltoztatására.

[16] Az a tény, hogy utóbb, a per folyamán a felperes mégis csatolt olyan okiratokat, amelyek a korábbi NAV adatszolgáltatás megfelelősége kapcsán kétségeket ébreszthetnek, jogi relevanciával nem bír, mivel a felperes ezen okiratokat már a az alperes kifejezett erre irányuló felhívása alapján csatolni lett volna köteles. Ezzel a felperes az általa állított esetleges jogsérelmét maga idézte elő, még abban az esetben is, ha bebizonyosodna, hogy az eredeti NAV adatszolgáltatást téves adattartalommal állították ki.

[17] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmét elkésetten terjesztett elő, ezért a Kúria 6. sorszámu végzésével tájékoztatta, hogy az elkésetten előterjesztett felülvizsgálati kérelme

hatálytalan.

A Kúria döntése és jogi indokai

[18] A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel érintett rendelkezését a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az abban írt okokból nem találta jogszabálysértőnek.

[19] Ahogy arra tartalmilag a másodfokú bíróság is helyesen mutatott rá, a perbeli támogatási forma a közjog és a magánjog által is szabályozottan kettős természetű módon hoz létre a felek között jogviszonyt. A pályáztatás, a támogatás odaítélése és a felhasználás ellenőrzése a jogviszony közjogi jellegű elemei, ezzel szemben a támogatási okirattal létrejött jogviszony a polgári jog hatálya alá tartozik. A pénzügyi támogatásokkal összefüggő igények érvényesítése – valamely szervezet részére a jogszabály tételes rendelkezése által biztosított közigazgatási hatósági hatáskör hiányában – a támogatási jogviszony az egyes közjogi elemek ellenére is a Ptk. 1. § (1) bekezdése szerinti polgári jogi jogviszonynak minősül és a jogvita a polgári bíróság hatáskörébe tartozik. [1/2012. (XII.10.) KMK-PK vélemény]. A támogatói okirattal létrejött polgári jogviszonyban valamely kötelezettség megszegésére (a szerződés megszegésére) alapított elállás polgári jogi jognyilatkozat függetlenül attól, hogy annak eljárásrendjét jogszabály határozza meg, és abban államigazgatási szerv is részt vesz {Kúria Kfv.IV.35. 695/2017/8., megjelent: EBH2019. K.10. [35]; Kúria Kpkf.V.39.273/2020/6. [17], Kúria Kpkf.VI.40.329/2020/2. [23], [26]}. A szerződéses kötelezettség megszegésében megnyilvánuló szabálytalanság polgári jogi jogkövetkezményei tekintetében a polgári jog szabályai alapján előterjesztett kereseti kérelmek elbírálására sor kerülhet, a közjogi döntés nem zárja ki, hogy a fél az igényét polgári bíróság előtt érvényesítse (EBH2010.2237). A közjog és magánjog határán álló támogatási szerződés esetén, amennyiben a szabálytalanság eredménye a polgári jogi jogviszonyban releváns, az ezzel kapcsolatos igények a Pp. szabályai szerinti polgári peres eljárásban érvényesíthetők (Kúria Pfv.V.20.923/2019/7.).

[20] Mindezek alapján a másodfokú bíróság helyesen minősítette és vizsgálta a felperes megállapítás iránti keresetét és az alábbiak szerint megalapozottan állapította meg, hogy az alperes szerződéstől való elállása nem volt jogszerű.

[21] A támogatói okirat visszavonására akkor kerülhet sor, ha a támogatott olyan súlyos szerződésszegést követ el, amely indokolja a polgári jogi jogviszony megszüntetését. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, hogy a NAV nyilvántartásából kért adatszolgáltatás nem támasztotta alá, hogy a felperes – a számára a fenntartási időszakban kötelezettségként megfogalmazott – árbevétele 2021-ben az 1.000.000 forintot meghaladta. Az nem vitatható, hogy az alperes kérelmére szolgáltatott NAV adatközlés nem tartalmazott teljes évre vonatkozó adatot, a másodfokú bíróság ugyanakkor helyesen tulajdonított jelentőséget a felperes által a perben becsatolt, utóbb kiállított NAV igazolásnak, amely minden kétséget kizáróan igazolta, hogy a felperes vállalkozásából származó bevétele 2021-ben meghaladta a megkívánt minimumot.

[22] Helyes a másodfokú bíróságnak az a megállapítása is, hogy a felperes a 2024. április 18-án kiállított NAV igazolással feloldotta azt az ellentmondást is, amely az alperes által hivatalból beszerzett NAV adatszolgáltatás és a felperes kérelmére kiadott NAV jövedelemigazolás között mutatkozott a bevétel összegét illetően. Abból ugyanis nyilvánvaló, hogy a fenntartási időszak első felében a felperes nem tartozott a KATA hatálya alá, a NAV adatszolgáltatásban szereplő 676.000 Ft pedig csupán a KATA hatálya alatti időszakban elért bevétel összege.

[23] A fentiek igazolják, hogy a felperes nem szegett szerződést, azaz a támogatás visszavonásának polgári jogi alapja [Ptk. 6:140. § (1) és (2) bekezdés] nem áll fenn, a nem megfelelő NAV adatközlés miatt a felperes nem eshet el a támogatástól. Azoknak a felülvizsgálati hivatkozásoknak pedig nincs a jogvita érdemi megítélése tekintetében relevanciája, amelyek az alperes közjogi tevékenységével függenek össze (fenntartási időszakban előírt ellenőrzési kötelezettség, az ezzel összefüggő, Rendeletben meghatározott szabályok betartása és a jogszabálynak egyebekben sem minősülő, az alperes által kiadott 2/2019. (VII.8) számú GINOP Közlemény követelményei), ezért az a hivatkozás, hogy a rá irányadó szigorú eljárási rend szerint járt el, a vonatkozó jogszabályokat betartotta, nem bír jelentőséggel, miután a polgári jogi jogvitában nem az alperes által hozott határozat közigazgatási típusú felülvizsgálatára került sor, és a felperes polgári jogi igényét nem a közhatalom gyakorlásával összefüggő kártérítési jogalapon terjesztette elő az alperessel szemben.

[24] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[25] A pervesztes alperes személyes illetékmentességére tekintettel a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[26] A hatálytalan ügyvédi munkadíj felszámítás és ellenkérelem miatt a Kúria a felperes számára felülvizsgálati eljárási költséget nem ítelt meg.

[27] A Kúria a felülvizsgálati kérelmeket tárgyaláson bírálta el az alperesnek a Pp. 405. § (1) bekezdése értelmében alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontján alapuló kérelmére.

[28] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[29] Ptk. 6:140. § (1), (2) bekezdés

[30] Kúria Pfv.20.505/2020/6., Pfv.V.20.923/2019/7.

A döntés elvi tartalma

[31] Támogatói okirattól (támogatási szerződéstől) való elállás esetén a mellérendelt jogviszonyban irányadó polgári jogi szabályok alapján kell elbírálni, hogy a támogatott követett-e el olyan súlyú szerződésszegést, amely alapot adhat az elállásra.

Budapest, 2025. november 26.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró, Dr. Madarász Anna s.k. bíró, Dr. Tibold Ágnes s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K.

bíróági ügyintéző